

KINDEREN ROUWEN OM DE DOOD VAN EEN LEEFTIJDGENOOT

Verdriet is als een schaduw

In de lente van 2008 stierf de tienjarige Siel Van Campfort. Ze had leukemie. Iedereen was tot het uiterste gegaan om het afscheid zo mooi mogelijk te maken. Sommige kinderen hielden zich opvallend flink; de volwassenen hadden het al zwaar genoeg met hun eigen verdriet. Maar de pijn is nog lang niet over.

Siel overleed in 2008. © rr

KATHLEEN VEREECKEN

Ze schuifelen een beetje afwachtend binnen in hun oude klas, waar alles nog aan toen herinnert: drie prille pubers, die iets uitgesproken vertederends en kwetsbaars over zich hebben. Eerst Seppe, die Siel al kent van in de eerste kleuterklas. Daarna Julie, vriendin van Siel. En ten slotte Kaat, die het van bij het begin van het gesprek erg moeilijk heeft: Siel was haar boezemvriendin. De enige, de beste. Ze wil graag vertellen, maar haar stem breekt wanneer ze het over haar grote gemis heeft: 'Siel en ik waren altijd samen. Eigenlijk hoefde ik nooit iemand anders, al van toen we kleuters waren. Toen zij ziek werd, voelde ik me ineens heel alleen.'

Gerd Vanherck, onderwijzeres in het vijfde leerjaar van de Vrije Basisschool Trapop in Retie, maakte het allemaal vanop de eerste rij mee: de vragen van de kinderen, het nauwe contact met de ouders, de installatie van de Bednet-computer in de klas — Siel wilde zo weinig mogelijk missen, want ze was vastbesloten om naar het zesde leerjaar te gaan — en ten slotte ook het afscheid. 'Ook voor mij is

dit bijzonder aangrijpend geweest', vertelt ze. 'Ik heb veel verdriet gezien in de klas, maar door die gedeelde emotie is wel een unieke vriendschap en verbondenheid ontstaan. De kinderen hebben mij evenzeer getroost als ik hen. Ik weet nog hoe moeilijk ik het had bij het invullen van de rapporten: elke keer dat lege vakje bij Siels naam. Kaat — uitgerkend zij — kwam toen naar me toe om te vragen: "Gaet het, jufvrouw?" Zelf vertelde ze bijna niets over hoe ze zich voelde. Ze hield zich altijd zo flink.'

De moed erin houden, tegen beter weten in, was wat de juf voor ogen hield: 'Ik ben altijd positief gebleven als ik het over Siel had. Ik wilde de klas geruststellen, dus vertelde ik over al die ongelooflijk knappe dokters in Leuven, die er wel iets op zouden vinden. Misschien was dat omdat ik het zelf zo graag wilde geloven.' Er sluipt iets van onzekerheid in haar stem: "Vinden jullie dat ik heel

hard gelogen heb toen? Vonden jullie dat verkeerd?" Kaat, Seppe en Julie schudden het hoofd. Niemand neemt het haar kwalijk. Het verhaal komt met horten en stoten, tussen de tranen door, maar de drie zijn verrassend openhartig. Juf Gerd troost en bemoeit hen als ze het nodig hebben, en wanneer haar stem even stopt, is het Kaat die een hand op haar schouder legt om haar te troosten.

ZWIJGEN TOT HET EINDE

Eind maart 2008 kwam het bericht dat Siel niet meer zou genezen. Nog hooguit een maand gaven de dokters haar. Het was een maand die ze zo zorgeloos mogelijk moest kunnen doorbrengen, vonden haar ouders. Dus werd alles in het werk gesteld om haar de tijd van haar leven te bezorgen: uitstapjes, zoveel bezoek van vriendinnetjes als ze maar wilde — en aankon — en alle zorg en liefde van de wereld. Niemand

mocht haar vertellen dat ze zou doodgaan. Het was een publiek geheim, waarmee alle betrokkenen zorgzaam en met een verbazende vanzelfsprekendheid omgingen. Ook Seppe en Julie. 'Het zwijgen viel best mee', zeggen ze eensgezind. 'We wilden dat Siel alles uit die laatste maand zou halen, en dat mochten we op geen enkele manier verknoeien.' Van de drie werd alleen Kaat in het ongewisse gehouden over Siels naderende einde: 'Mijn mama wilde het me liever niet zeggen, maar toch kreeg ik heel sterk het gevoel dat Siel het niet zou overleven. Ik mocht vaak bij haar gaan spelen, die laatste weken. Maar ik was bang. Op een avond vroeg Martine, de mama van Siel, of ik langs wilde komen. Het ging heel slecht met haar. Ik ben er meteen naartoe gegaan. Ik ben bij Siel gaan zitten. Ik heb nog iets gezegd tegen haar. Ze keek naar me en wilde iets terugzeggen. Maar er kwam niets meer. Haar ogen draaiden weg en werden helemaal wit. En toen was Siel dood.' Seppe hoorde het nieuws over Siels dood van zijn stiefvader. 'Ik dacht eerst dat het een grap was,

omdat hij altijd grapjes tegen me maakt. Maar dit was geen grap, het was echt. Ik ben meteen naar mijn kamer gerend en ben op mijn bed gaan liggen. Om aan Siel te denken. Ik wilde alleen zijn.' 'Mijn mama belde die dag toevallig naar Martine om te vragen of Siel mocht komen spelen', zegt Julie, 'maar dat kon niet meer omdat ze op sterven lag. En toen ging ze echt dood. Ik kon het maar niet geloven. Het heeft een hele tijd geduurd voor het tot me doordrong. Toen ik het goed en wel besefte, heb ik het er vreselijk moeilijk mee gehad.' Op school werd er alles aan gedaan om de kinderen zo goed mogelijk te begeleiden. In de voormiddag werd er gepraat, een beetje lesgegeven — al was dat niet gemakkelijk — en na de middag was er keuze uit vijf activiteiten, naargelang de behoeften van elke leerling: een stille ruimte, een wandeling, schilderen of kleien. Er was ook een leeshoek, met boeken over doodgaan, over verdriet en rouw. De herinneringen aan die dag lijken ver weg te zitten, maar ze weten nog wel precies hoe ze zich voelden, hoe vreemd alles was. Er was meer dan het verlies